

ZA BOHUMILEM KOLÁŘEM, SLUŽEBNÍKEM DOBRÉHO PASTÝŘE A JEDINÉHO UČITELE

JAN KOTAS

Na podzim loňského roku, 5. listopadu 2015, Hospodin dovršil pozemskou pouť našeho emeritního kolegy, vzácného kněze a pedagoga Mons. ThLic. Bohumila Koláře a naplno ho navštívil nebeským královstvím.¹

Ve své osobě Bohumil Kolář po řadu let spojoval úkol kněze, vysokoškolského učitele i vychovatele budoucích dělníků na vinici Páně. Poprvé jsem ho potkal na začátku devadesátých let minulého století, právě když se ujal úkolu spirituála tehdy obnoveného pražského kněžského semináře a zároveň přednášejícího na stejně čerstvě obnovené Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Uběhlo čtvrt století, dnes i já nesu dva podobné úkoly, a tak připadlo mně, abych otce Bohumila na těchto stránkách připomenul.

Bohumil přišel na svět 7. ledna 1924 v rodině Anastásie a Bohumila Kolářových jako jejich druhé dítě. Rodina žila v Praze a Bohumil zde vyrůstal. V roce 1935 maminka Anastásie zemřela na tuberkulózu, Bohumilovi bylo tehdy jedenáct let. Od dětství přemýšlel o kněžském povolání, a když odmaturoval na vinohradském gymnáziu, nastoupil ve válečném roce 1942 do pražského Arcibiskupského semináře. Seminář však za protektorátu fungoval ve velmi omezených podmínkách:

¹ Prameny: *Almanach duchovních Arcidiecéze pražské ve 20. století* 1. M. Kolářová – V. Koronthály (ed.). Praha: Arcibiskupství pražské 2015, 449; Aleš Pištora. *Zemřel Mons. Bohumil Kolář* [2015-11-06]. <http://www.apha.cz/zemrel-mons-bohumil-kolar;> *Bohumil Kolář* [2016-03-12]. <http://www.pametnaroda.cz/index.php/witness/index/id/776>.

po uzavření českých vysokých škol byl totiž připraven o svoji budovu v pražských Dejvicích, kterou obsadil Wehrmacht, a dočasné útočiště našel pod střechou arcibiskupského záměčku v Dolních Břežanech. Takto „v exilu“ zajišťoval seminář až do konce války budoucím kněžím nejen osobnostní formaci ke službě, ale suploval i univerzitní teologická studia místo nacisty uzavřené bohoslovecké fakulty. Ten čas měl však nepochybně i své radosti: pamatuji si, že otec Bohumil jednou s veselostí vzpomínal, jak tehdy do semináře obvykle cestovali parníkem po Vltavě! Prý to bylo nejlevnější spojení na Zbraslav, odkud studenti museli se zavazadly pěšky do prudkého svahu k Břežanům. Když byl po skončení války v roce 1945 obnovován normální život, představení vyslali Bohumila Koláře spolu s několika dalšími seminaristy do české koleje Nepomucenum v Římě, aby si tam doplnil svá studia. S čerstvým licenciátem a kněžským svěcením, které přijal 21. února 1948 v Římě, se pak v létě 1948 odvážně vrátil do vlasti, již zotročované komunistickou diktaturou. Zapojoval se hned do duchovní správy; nejprve byl poslán jako kaplan do farnosti v Roudnici nad Labem. Zde ho také poprvé zatkla komunistická státní bezpečnost, když v roce 1949 jako mnoho dalších kněží veřejně v kostele přečetl slavný protitotalitní pastýřský list „Hlas biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky“. Po tomto prvním incidentu s totalitní mocí byl ještě amnestován a vrátil se ke kaplanské službě. V dubnu 1952 byl pak v Roudnici ustanoven správcem farnosti. Již 23. srpna 1952 ho však opět zatkli, „vyšetřovali“ ve vazební věznici v Brně a následně odsoudili jako „velezrádce“ k deseti letům žaláře. Převážnou část svého věznění odpracoval v brusírně skla jako vězeň kněžského oddělení valdické věznice spolu s katolickými kněžími i s duchovními dalších křesťanských církví. Propuštěn byl až v květnu roku 1960, ovšem bez možnosti vrátit se ke kněžské službě, proto nastoupil jako skladník v podniku Řemepo. Do duchovní správy se mohl znovu zapojit až v souvislosti s Pražským jarem – v roce 1968 nastoupil opět do Roudnice nad Labem, kde pak sloužil dlouhých třiatdvacet let. Od šedesátých let se otec Bohumil účastnil života a aktivit hnutí Focolare, mezi jehož „otce zakladatele“ v Československu patřil.

Po pádu komunistického režimu byl kardinálem Františkem Tomáškem povolán do znovu otevřeného pražského kněžského semináře (ten byl v roce 1953 komunisty uzavřen a vysídlen do Litoměřic, v Praze opět začal svobodně fungovat od akademického roku 1990/1991). Byl tu pověřen navýsost důležitou službou spirituála – duchovního otce

bohoslovců. Již několik měsíců předtím, v zimě 1990, byl však Bohumil Kolář v rámci polistopadové obrody povolán do učitelského sboru litoměřické Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty, aby pak v dalším akademickém roce vstoupil na půdu nově inaugurované Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy. Zde zúročil svá dřívější studia i bohaté lidské a vychovatelské zkušenosti a ujal se výuky pedagogiky a katechetiky jak v rámci denního, tak dálkového studia. Službu spirituála konal naplno do roku 1995, v dalších pěti letech v ní pokračoval externě. Na fakultě vyučoval až do akademického roku 2001/2002. Mezitím ho v srpnu 1992 pražský arcibiskup jmenoval sídelním kanovníkem Metropolitní kapituly při pražské katedrále, od roku 1993 byl členem Katecheticko-pedagogické rady při Arcibiskupství pražském, o dva roky později se stal moderátorem Katechetického střediska v Praze. Od června 2000 vykonával službu duchovního správce *Hnutí Křestan a práce*.

Celá léta také s neúnavnou obětavostí a pružností cestoval po Čechách a pomáhal mnoha svým bratrům kněžím v pastoraaci, konal duchovní cvičení a přednášky pro kněze i laiky, byl vyhledávaným rádčem a zpovědníkem. Jeho učitelským i kněžským krédem byla bezpodmínečná láska ke svěřeným lidem, kterou akademicky učil i pastoračně hlásal jako první předpoklad vši další společné cesty. Nepochybují, že právě toto krédo nám všem, svým studentům i svěřencům, nejvíce vryl do paměti. Ani on neuměl odpovědět na všechny otázky, ale zůstal knězem za všech okolností až nepochopitelně laskavým a nejlepší životní vysvědčení mu vystavovaly děti v jeho farnostech, které ho bezmezně milovaly.

I v přicházejícím vysokém věku sloužil s obdivuhodnou horlivostí jako člověk neochvějně dobré mysli. Když prodělal vážnou operaci srdce, své aktivity trochu, ale vskutku jen trochu omezil. V květnu 2008 ho papež Benedikt XVI. s vděčností za příkladnou službu a obětavost jmenoval Prelátem Jeho Svatosti. Od prosince 2010 byl otec Bohumil ještě ustanoven výpomocným duchovním IV. pražského vikariátu a poslední roky svého pozhnaného života a služby prožil ve farnosti u kostela sv. Cyrila a Metoděje v pražském Karlíně. Zemřel pokojně na karlínské faře, obklopen mnoha vděčnými lidmi a starostlivými přáteli. Pohřeb proběhl v zaplněném karlínském kostele za přítomnosti mnoha biskupů a zástupů kněžží i laiků v úterý 17. listopadu 2015 (v den výročí návratu svobody do naší země, *sic!*). Po slavnostní eucharistii bylo jeho tělo uloženo do fokolarínského hrobu na hřbitově v pražské Vinoři.

Novokněz Bohumil si prý kdysi na své primiční obrázky nechal natisknout tuto větu z Písma: „Nikdo nemůže položit jiný základ mimo ten, který je položen, kterým je Ježíš Kristus“ (1 Kor 3, 11). Zdá se mi, že se v jeho dlouhém a poctivém životě stala „svící zářící“ a my jsme „v jejím světle mohli radovat“. Několik dní před jeho smrtí jsem ještě otce Bohumila mohl navštívit, mohl jsem vidět jeho životní vděčnost, radostný a hluboký zájem o kněžský seminář a fakultu a pomodlit se s ním za naše studenty a společné dílo. S křížkem na čelo, který mi dal, jsem si odnesl požehnání pro všechny – a rád vám ho předávám. Dobrota a moudrost Bohumila Koláře, člověčí i učitelská a kněžská nezmizely z našeho světa v den, kdy ho Hospodin převedl tajemstvím smrti – tím jsem si zcela jist. Zůstaly mezi námi otištěny jako znamení přicházejícího království Božího, znamení jeho hmatatelné přítomnosti, stejně hmatatelné, jako byly Bohumilovy velikánské ruce a jeho laskavá tvář. *Requiescat in pace!*